

1 Projekteringsanvisning miljö

1.1 Allmänna miljökrav vid ny- och ombyggnation


Syftet med kraven i detta kapitel är att minimera negativ hälso- och miljöpåverkan från de material och produkter som används, samt övriga val för projektering vid ny- och ombyggnad.

1.1.1 Materialval

Materialval ska utgå från ett livscykelperspektiv med så liten miljö- och klimatpåverkan som möjligt. Utfasningsämnen¹, PVC och silver ska ej ingå om det finns alternativ på marknaden.

Miljöbedömning ska göras med hjälp av Byggvarubedömningen, BVB

www.byggvarubedomningen.se

Byggvaror skall i första hand väljas som uppfyller nivå rekommenderas (grönt)  av BVB. I andra hand som uppfyller nivå accepteras (gult). Undantag kan göras, men då skall skriftligt godkännande av berörd projektledare finnas. Använda byggvaror skall uppfylla BASTAS:egenskapskriterier.

Entreprenören skall, senast två veckor före slutbesiktning, i angiven omfattning, överlämna dokumentation över inbyggda material och produkter. Detta kan vid större projekt ske genom användning av byggvarubedomningen.se.

1.1.2 Energi

Se projekteringsanvisningar energihushållning.

1.1.3 Bygga för ett förändrat klimat

Projektören ska redovisa hur hänsyn tas till klimatförändringarna vid om- och nybyggnation.

1.1.4 Köldmedier klimatpåverkan

För att minska klimatpåverkan från köldmedel ska användning av köldmedel med hög global uppvärmningspotential reduceras. Köldmediet ska uppfylla $ODP^2 = 0$ och $GWP^3 < 5$

Vid utbyggnad av befintligt kylsystem på >5 GWP ska utbyte till <5 GWP eftersträvas. Samråd ska ske med beställarens projektansvarige.

System för att förebygga köldmedialäckage ska finnas.

¹ Utfasningsämnen är enligt Kemikalieinspektionen ämnen som har så allvarliga egenskaper att de inte bör användas, till exempelvis kan de vara cancerogena, mutagena eller reproduktionstoxiska ämnen.

² ODP = Ozone Depleting Potential / ozonreducerande ämne (CFC11 = ODP 1,0)

³ GWP = Global Warming Potential / global uppvärmningspotential (CO₂ = GWP 1.0)

1.2 Krav på byggarbetsplatsen

1.2.1 Transporter

För Umeå tätort ska transporter till och från byggarbetsplatsen med tunga fordon (mer än 3,5 ton) uppfylla krav på Euro-klass för miljözon i Umeå kommun.

1.2.2 Energi

I utförandefasen ska entreprenören eftersträva energibesparande åtgärder som t ex användning av lågenergibelysning samt att utrustning och belysning stängs av när den inte används.

1.2.3 Byggvaror och kemiska produkter

Byggvaror, kemiska produkter och material ska förvaras på ett sådant vis så de inte skadas eller drar åt sig fukt eller smuts.

Kemiska produkter och bränslen ska under byggtiden förvaras och hanteras så att spill och läckage till mark, vatten eller avlopp förhindras.

En förteckning över de kemikalier som används för uppdraget samt säkerhetsdatablad för dessa ska finnas tillgängliga. För vidare information se den generella arbetsmiljöplanen för landstinget. Kemikalieförteckning ska kunna lämnas till landstinget på anmodan.

Drivmedelstankar ska vara skyddade från påkörning och vara uppställda så att läckage ej når dagvattenbrunnar och vattendrag

Utrustning som förhindrar olje- och bränslespill ska finnas på aktuella maskiner.

1.2.4 Avfallshantering vid byggnation och rivning

Avfallens mängd och farlighet ska minskas genom följande åtgärder:

1. Materialinventering ska göras vid åtgärder som omfattar rivning i enlighet med Sveriges Bygginustris utgåva [Resurs- och avfallsriktlinjer vid byggande och rivning](#) 5.2.1.
 - Materialinventering ska alltid göras före åtgärder som omfattar rivning, även om åtgärderna är av liten omfattning. Undantag får endast göras om man är helt säker på att inga farliga material och produkter kommer att beröras av åtgärderna. Resultat från inventeringen ska utgöra underlag för en **avfallshanteringsplan**.
 - Materialinventeringen ska omfatta material och produkter som kan bli farligt avfall samt bedömning av vilka material och produkter som kan återanvändas, materialåtervinnas samt energiåtervinnas.
 - Inventering ska göras av mark som berörs av byggnadsåtgärder.
 - Materialinventeringen ska omfatta okulär bedömning, kompletterad med provtagning i rimlig omfattning, och kunskap ska sökas om tidigare verksamhet som kan ha betydelse för hur material och produkter i byggnaden ska tas omhand vid rivning. Se förorenade områden.

2. Avfallshanteringsplan ska upprättas vid byggproduktion och rivning i enlighet med Resurs- och avfallsriktlinjer vid byggande och rivning 5.2.2.

En avfallshanteringsplan ska alltid tas fram inför åtgärder som omfattar **rivning**, även om åtgärderna är av liten omfattning. En avfallshanteringsplan ska upprättas även då kontrollplan för rivning inte krävs.

Avfallshanteringsplan ska även upprättas för avfall som uppstår vid **byggproduktion**, d.v.s. vid nybyggnad, om- och tillbyggnad och inbyggnad i samband med underhållsåtgärder.

Avfallshanteringsplan ska innehålla:

- uppgifter om material och produkter som blir farligt avfall: läge, bedömd mängd, avfallskod (så långt det är möjligt) och översiktlig beskrivning av hantering
 - uppgifter om produkter och material för återanvändning, materialåtervinning och energiåtervinning och hur de ska hanteras
 - uppgifter om övrigt avfall uppdelat på fraktioner, bedömda mängder,
 - avfallskoder (eventuellt) och avfallsets hantering
 - rubriker eller tabellkolumner för att den senare ska kunna kompletteras med uppgifter om borttagen mängd, transportör, mottagare, mottagen mängd och hänvisning till verifiering av transport och mottagning.
3. Vid rivningsarbeten ska avfallet sorteras åtminstone enligt basnivå i Resurs- och avfallsriktlinjer vid byggande och rivning, bilaga 2.
 4. Vid byggproduktion ska avfallet sorteras åtminstone enligt basnivå i Resurs- och avfallsriktlinjer vid byggande och rivning, bilaga 3.

Plats för sortering av avfall sker i överenskommelse med beställares projektansvarige. Byggavfallet ska ej sorteras tillsammans med ordinarie avfall från landstingets verksamheter. Rivningsmaterial med bedömt värde ska säljas och intäkterna ska tillfalla landstinget.

Mark och material som är förorenade ska omhändertas på ett säkert sätt. Information om kända föroreningar i fastigheter erhålls av beställarens projektansvarige. Arbetsgången med hantering av föroreningar skall innehålla:

- identifiering av förorenade områden (mark, ledningar, byggnadsmaterial etc)
- eventuell anmälan till myndigheten om metod för sanering
- sanering enligt godkänd metod
- dokumentation